

Res Claritatis MONITOR

publicistický čtrnáctideník

ročník XII., číslo 6

29. 3. 2015 / neprodejné

Z OBSAHU	Milosrdenství, nikoli odsouzení. Homilie papeže Františka	05
	Byl jsem bez domova, a ujali jste se mě. Pomoc iráckým uprchlíkům	07
	Znamení doby pro apoštolát v apokalypse	09
	Jsmo přestárlá společnost bez ideálů. Rozhovor s Mons. Graubnerem	13

TRADICE OTCŮ

Z promluv svatého biskupa
Ondřeje Krétského
(kolem 660–740)

Pojďte a vystupme spolu na Olivovou horu, pospěšme naproti Kristu vracejícímu se dnes z Betánie a kráčejícímu dobrovolně vstříc svému svatému a požehnanému utrpení, aby tak dovršil tajemství naší spásy.

Přichází tedy, dobrovolně se vydává na cestu do Jeruzaléma. Je to ten, který kvůli nám sestoupil z nebe, aby nás ze dna bídy povznesl spolu se sebou *vysoce nad všechna knížata, mocnosti, síly a jak se jen jmenují*, jak vykládá Písmo.

Nepřichází však jako někdo na vrcholu slávy, s pýchou a okázalostí. *Nebude se hádat*, praví Písmo, *ani křičet, na ulicích nikdo neuslyší jeho hlas*, ale bude mírný a pokorný, jeho příchod bude zdobit prosté chování i vzhled.

Nuže tedy, pospěšme spolu s tím, jenž chvátá k svému umučení, a napodobme ty, kteří mu vyšli vstříc. Ne však tím, že bychom mu na cestu prostírali olivové ratolesti, koberce, pláště nebo palmové větve, ale tím, že my sami se mu podle svých sil prostřeje na cestu, s duchem zkroušeným a s upřímným srdcem i pevnou vůlí, abychom přijali přicházející Slovo, abychom do sebe pojali Boha, i když ho nikdy nelze obsáhnout.

Vždyť ten, jenž je mírný, má radost, že se nám mohl ukázat ve své mírnosti. *Zapadl* do naší naprosté nicotnosti, aby mohl přijít a důvěrně se s námi stýkat, a pro své příbuzenství s námi nás pozvednout a přivést opět k sobě.

Tak tedy prostřeje Kristu na cestu sebe samé. Neprostitujeme neživá roucha nebo bezduché ratolesti, neprostitujeme větvoví... Ale oděni jeho milostí neboli jím samým – *nebot' vy všichni, pokřtěni v Krista, oblékli jste se v Krista* – my sami se prostřeje jako roucha a položíme se mu k nohám.

Foto: Flickr, Lawrence OP (CC BY-NC-ND 2.0)

Kříž, jediná naděje

Na Květnou neděli vstupujeme s Kristem do Jeruzaléma, kde se dokoná všechno, co bylo předpověděno. Rozjásané davy volají: Hosana Synu Davidovu. Farizeové zuří, apoštolové se blaženě usmívají, osel výmluvně pokyvuje hlavou. Kristus vítězí.

Po několika dnech se všechno změní: farizeové se smějí, vtipkují na adresu odsouzence, že jiným pomáhal, ale sobě ne, apoštolové prchnou, vojáci se baví. Kristus je zsměšněn a poražen. Umírá na okraji tehdejší společnosti – měli jiné starosti: opatřit beránka, připravit hostinu pro oslavu svátků vysvobození z egyptského exilu. A zasednout k čistě prostřeným stolům.

Nedaleko Jeruzaléma na kopci zvaném Golgota se v té chvíli odehrává úděsné divadlo. Kříž, ocet, sliny, žluč

a jedovatá slova. Přitom Kristus mluví z kříže tak, že nedělá dojem zlomeného člověka, který by potřeboval podporu lidí. Dokonce má ještě dost sil, aby s jedním odsouzencem diskutoval. Golgota totiž nebyla divadlo, byl to dar milosti pro život s Bohem, dar, který bylo možno lidem zprostředkovat jen prostřednictvím kříže. Proto má kříž v sobě zvláštní důstojnost. Už to nebude jen popravčí nástroj.

Kristus na kříži zvítězil. Ale jinak, než bychom si přáli a než by si přáli i mnozí jeho dnešní apoštolové. Proto Kristu nerozumíme. Církev nepotřebuje vítězit, ale žít ve svobodě Božích dětí, jak nás poučuje svatý Pavel.

Květná neděle staví světu před oči obě možnosti vítězství: na oslu, nebo

Dokončení na str. 2

Mons. Vlastimil Kročil. Foto: <http://www.bcb.cz>

Mons. Vlastimil Kročil novým českobudějovickým biskupem

Apoštolská nunciatura v České republice sděluje, že Svatý otec František jmenoval ve čtvrtek 19. března 2015, v den slavnosti svatého Josefa, novým českobudějovickým biskupem Mons. ThDr. Vlastimila Kročila, Ph.D., administrátora farnosti ve Veselí nad Lužnicí.

Nový pastýř českobudějovické diecéze se narodil 10. května 1961 v Brně. Po základní a střední škole studoval filozofii a teologii na Papežské lateránské univerzitě v Římě (1988–1993) a postgraduální studia se specializací „patristická teologie“ absolvoval na Papežské gregoriánské univerzitě v Římě (1993–1996). V roce 2008 dosáhl doktorátu na Katolické univerzitě v Ružomberku na Slovensku. Jeho dizertační práce má název „Passio Christi ve spisech Lva Velikého“.

Na kněze byl vysvěcen 16. července 1994 pro českobudějovickou diecézi. V letech 1996–1997 byl kaplanem farnosti v Jindřichově Hradci. V současné době je pověřen těmito úkoly: od roku 1997 je administrátorem farnosti ve Veselí nad Lužnicí; od roku 1996 vyučuje patristiku a starokřesťanskou literaturu na Teologické fakultě Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích; od roku 2005 je členem kněžské rady a sboru konzultorů; v roce 2011 byl jmenován okrskovým vikářem tábořského vikariátu a o rok později sídelním kanovníkem Katedrální kapituly u svatého Mikuláše v Českých Budějovicích; od roku 2013 zastává úřad diecézního referenta pro pastoraci.

TS ČBK

Dokončení ze str. 1

na kříži. Mnozí dají přednost první možnosti a chtějí vítězit silou a oslavným křikem davu. Jejich apoštolové se vítězně usmívají a jejich oslově blaženě pokývují hlavou. Ačkoli je Kristova smrt nejdůležitější událostí dějin lidstva, je ignorována jako před 2000 lety. Zvítězit je možno jen s Kristem, ale na kříži.

Velmi často se podobné zvraty vyskytují i v životě. Můj duchovní učitel mě jako bohoslovce napomínal: „Pamatuj si: lidé tě budou vychvalovat až do nebe a vzápětí zatracovat až do pekla. Ani jedno není pravda. Jsi jen takový, jaký jsi před Bohem.“ Tak přijímal jásaní davů Kristus. Apoštolům řekl: „Teď bude oslaven Syn člověka,“ ale ani zdaleka nemyslel na slavný vjezd do Jeruzaléma a králování Izraeli, jak si to přáli oni. „Plánoval“ jinou „oslavu“, které apoštolové nerozuměli. Myslel tím kříž, který se stane jedinou spásou pro člověka. *Ave, Crux spes unica*, je zlatým písmem napsáno na průčelí jednoho pražského kostela. Kristus zvítězí na kříži, ne na oslu.

Svatý týden nám tajemství kříže přibližuje a odhaluje.

P. Jiří Hájek
farář řk farnosti Stříbro

Papež o útocích na kostely: Svět toto pronásledování ukrývá

„S bolestí, s velkou bolestí jsem se dozvěděl o dnešních atentátech namířených proti dvěma kostelům v městě Láhaur v Pákistánu, které si vyžádaly mnohé oběti a zraněné. Jsou to křesťanské kostely.“ Tato slova řekl papež František v závěru modlitby Anděl Páně v neděli 15. března 2015.

Po dopoledním útoku dvou sebevražedných atentátníků v hlavním městě pákistánské provincie Paňdžáb zůstalo 15 mrtvých, včetně žen, dětí a policistů. Podle agentury ANSA je na sedmdesát lidí zraněno, mnozí se nachází ve vážném stavu.

Jeden z teroristů se vmísil do davu věřících, druhý byl zastaven před kostelem. Napaden byl katolický a protestantský chrám, které jsou od sebe vzdáleny asi 500 metrů. Útoky se odehrály v době nedělních bohoslužeb. K útokům se ihned přihlásila pákistánská teroristická skupina Jamaat-ul-Ahrar napojená na Tálibán. V obou kostelech bylo v době výbuchů přibližně tisíc lidí. Ve zmíněné čtvrti žije přibližně 100 tisíc křesťanů. Město Láhaur bylo vzhledem k jiným regionům až do dneška považováno za neklidnější oblast Pákistánu.

„Křesťané jsou pronásledováni. Naši bratři a sestry prolévají krev pouze proto, že jsou křesťané. Ujišťuji o svých modlitbách za oběti a jejich rodiny a prosím Pána, zdroj všeho dobra, o dar míru a svornosti pro onu zemi. Kéž toto pronásledování křesťanů, které se svět snaží ukrýt, skončí a nastane mír,“ dodal také papež František.

TS ČBK, Ra Vat

RC Monitor si můžete objednat na adrese: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@claritatis.cz nebo na internetových stránkách <http://res.claritatis.cz>. Zde se také můžete zaregistrovat, máte-li zájem o pravidelné zasílání zpráv e-mailem. Dále nás najdete na <http://www.facebook.com/ResClaritatisMonitor>. Periodikum je distribuováno zdarma a lze jej v požadovaném počtu kusů objednat na adrese redakce. Jeho vydávání je možné jedině díky zaslaným darům, které pokrývají náklady na tisk a distribuci. Náklady na jedno číslo jsou přibližně 24 Kč, což za rok činí 576 Kč. Všem dárcům Pán Bůh zaplatí. Dary lze podle § 15 odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb. uplatnit pro snížení základu daně.

Papež František oznámil slavení Svatého roku milosrdenství

V bazilice svatého Petra se v pátek 13. března 2015 slavila liturgie svátosti smíření pro více kajících se soukromou zpovědí, tedy společná bohoslužba slova, jejíž účastníci měli možnost přistoupit jednotlivě ke svátosti smíření. Podobné bohoslužby se tento den konaly v mnoha diecézích po celém světě. Ve zcela zaplněné bazilice zpovídalo padesát kněží, včetně římského biskupa.

Papež František ve své homilii rozjímal nad evangeliem o kající hříšnici ve farizeově domě (Lk 7,36–50), v němž je kladen důraz na dvě slova: lásku a soud. Text homilie přinášíme v tomto čísle na straně 5.

V závěru homilie oznámil papež vyhlášení Svatého roku Božího milosrdenství. Jeho zahájení proběhne otevřením Svaté brány ve vatikánské bazilice o slavnosti Neposkvrněného početí Panny Marie, 8. prosince 2015. Jak uvádí vatikánské tiskové středisko, v tyto dny se bude zároveň připomínat 50. výročí uzavření Druhého vatikánského koncilu. Jubileum tak má dát Církvi nový impuls v uskutečňování koncilního díla. Zakoňčení Svatého roku je pak naplánováno na slavnost Krista Krále 20. listopadu 2016.

Během jubilea budou nedělní texty liturgického mezidobí brány z evangelia svatého Lukáše, jenž je nazýván „apoštolem milosrdenství“. Basník Dante charakterizuje svatého Lukáše jako „písaře Kristovy mírnosti“. K neznámějším textům evangelisty patří podobenství o ztracené ovci, o ztracené minci a o milosrdném otci (Lk 15).

Skrze nové jubileum chce papež František postavit do centra pozornosti milosrdenství Boha, který zve lidi k návratu k sobě. Křesťané jsou podle něj povoláni, aby „přinesli útěchu každému člověku naší doby“.

RaVat, TS ČBK

Irské referendum: útok na instituci manželství

Za několik týdnů budou lidé v Irsku hlasovat v referendu o změně významu manželství v irské ústavě. Biskupové Irska žádají účastníky referenda, aby velmi pečlivě zvážili obrovské důsledky, které by tato změna ústavy měla na prostředí rodiny a na naše chápání rodičovství.

„Respektujeme názory lidí, kteří uvažují jinak než my, a věříme, že naše upřímně zastávané názory, jež jsou založeny na víře, budou také vyslyšeny a respektovány,“ píše biskupové Irska. „Vstupujeme do této debaty s důvěrou, že spojení muže a ženy v manželství, které je otevřeno plněním dětí, je dar od Boha, jenž nás stvořil jako ‚muže a ženy‘. Rozum také poukazuje na pravdu o lidské sexualitě, která činí vztah mezi mužem a ženou jedinečným. Matky a otcové vkládají do života dítěte odlišné, avšak vzájemně se doplňující dary a zdroje.“

Nemůžeme podpořit změnu ústavy, která redefinuje manželství a v podstatě postaví svazky dvou mužů nebo dvou žen na roveň manželskému vztahu mezi manželem a manželkou, jenž je otevřen plněním dětí.

Obáváme se, že pokud bude tato změna přijata, bude čím dál těžší hovořit na veřejnosti o manželství jako o svazku mezi mužem a ženou. Co pak budeme učit děti ve škole o manželství? Budou ti, kdo upřímně věří, že manželství je svazkem mezi mužem a ženou, nuceni jednat proti svému svědomí? Lze nalézt způsob, jak chránit občanská práva homosexuálů, aniž by se narušil základní význam manželství, jak byl po staletí obecně srozumitelný napříč kulturám a náboženstvím?“

Biskupové vyzývají všechny, aby o těchto otázkách přemýšleli a aby 22. května přišli hlasovat. Vyzývají věřící, aby toto rozhodnutí zahrnuli do svých modliteb a aby se v nadcházejících týdnech a zejména v květnu, mariánském měsíci, modlili za manželství a rodinu.

catholicbishops.ie

Další zprávy najdete na internetových stránkách <http://res.claritatis.cz>.

SLOVO KNĚZE

Stvoření – Vtělení – Vykoupení – Nové stvoření. To je osnova božského všemocného a láskyplného záměru. Činnost Otce i Syna i Ducha Svatého (srov. Jan 5,17). Nezměřitelná a nevyčerpatelná působnost Božího Slova: Svým Slovem Bůh stvořil svět a stále tvoří nové lidské duše. Slovo se stalo tělem, aby žilo s námi náš lidský život. Vtělené Slovo předpovědělo i podstoupilo vykupující obět' i osvobozující vzkříšení. Slovo, které vše tvoří nové (srov. Zj 21,5).

Tato osnova Boží mocné lásky je tajemně přítomna v Eucharistii. Nejprve nová skutečnost – Kristus podstatně přítomný pod podobami chleba a vína. Kristus jako Bůh i člověk – vtělené Slovo. Dále přítomnosti Kristovy oběti i jeho zmrtvýchvstání. A nakonec Ježíšovo oslavené lidství a nový věčný život, který je nám darován ve Svatém přijímání. To vše se stává realitou při Mši svaté.

Slovo, které je stále u Boha a které je Bohem, stojí za vším. Syn Boží a Syn člověka prožívá náš život. Spojuje, co bylo hříchem roztrženo, a zanechává v lidských dějinách oslňující stopu – uzdravuje minulost a proměňuje budoucnost. Ustanovuje Nejsvětější svátost, aby byl plně přítomný s námi a abychom se mohli i my plně zapojit do osnovy věčného Božího záměru.

V roce Eucharistie vzdáme Bohu díky za tento Dar darů. Od Zeleného čtvrtka míříme ke slavnosti Těla a Krve Páně. Každou účastí v eucharistickém dění se posiluje naše spojení s Pánem a Ježíš může více přetvářet naše srdce podle Srdce svého.

Ano, Pane Ježíši, nechceme se od Tebe vzdalovat. Ke komu bychom šli? Ty máš slova věčného života. Ty jsi Slovo věčného života – Svatý Boží. A my Ti uvěřili. Radujeme se z Tvé lásky. Chceme jít za Tebou a toužíme Tě milovat – více než doposud.

fr. Pavel Maria OP

*fr. Pavel M. Mayer OP,
rektor baziliky a strážce
hrobu svatě Zdislavy*

STÁŘÍ JE POVOLÁNÍM

Katecheze papeže Františka na generální audienci

V další katechezi věnované reflexi o prarodičích uvažoval papež František o hodnotě a důležitosti role seniorů v rodině a Církvi.

Pán nás volá, abychom jej následovali v každém věku. *Také stáří obsahuje milost a poslání, opravdové Pánovo povolání.* Stáří je povoláním. Ještě nenastal čas „dát vesla do loďky“. Toto životní období se od těch předchozích nepochybně liší. Musíme je znovu objevit, protože naše společnosti nejsou připraveny duchovně, ani morálně přiznat této životní etapě její plnou hodnotu. A také křesťanská spiritualita byla poněkud zaskočena. Je třeba uchopit spiritualitu seniorů. Díky Bohu však nechybějí svědectví světců a světic pokročilého věku.

Senioři dosvědčují věrnost

Velmi mne oslovil „Den seniorů“, který jsme loni uspořádali tady na Svatopetrském náměstí, jež bylo zcela zaplněno. Naslouchal jsem příběhům seniorů, kteří žijí pro druhé, a také manželských párů, jak přicházejí a říkají: „Slavíme dnes 50. – nebo 60. výročí – manželství.“ Já říkám: Ukažte to mladým, kteří brzo ochabují! Senioři dosvědčují věrnost. A bylo jich tady v ten den mnoho. V této reflexi je třeba pokračovat v církevním i občanském prostoru. Evangelium nám v tom podává velmi krásný, dojemný a povzbuzující obraz. Jsou to Simeon a Anna z Lukášova evangelia (Lk 2,22–40). Oba byli zajisté seniory: stařec Simeon a čtyřiaosmdesátiletá prorokyně Anna. Denně s velikou věrností a dlouhé roky očekávali příchod Boha. Chtěli vidět ten den, zachytit znamení, vytušit jeho svítání. Jejich dlouhé čekání trvalo celý život, neměli důležitější závazky než očekávat Pána a modlit se. A když Maria a Josef přišli do chrámu, aby splnili ustanovení Zákona, Simeon a Anna přišli z vnutnutí Ducha Svatého. Tíže věku a čekání z nich okamžitě spadla. Rozpoznali Dítě, objevili *novou sílu k novému úkolu*: vzdát díky a vydat svědectví tomuto Božimu

znamení. Simeon pronesl improvizovaný chvalozpěv, stal se v té chvíli básníkem, a Anna se stala první hlasatelkou Ježíše, „mluvila o tom dítěti všem, kdo očekávali vykoupení Jeruzaléma“.

Potřebujeme modlitbu seniorů

Drazí prarodiče, drazí senioři, vyjděme po stopách těchto mimořádných starců! Staňme se také trochu básníky modlitby, zkusme hledat svoje slova, osvojme si ta, kterým nás učí Boží slovo. *Modlitba prarodičů a seniorů je velkým darem pro*

Ambrogio Lorenzetti: Obětování v chrámu, detail (1342)
Foto: Wikimedia Commons

Modlitba seniorů je velkým darem pro Církev. Je to obrovské bohatství.

Církev! Je to obrovské bohatství. A velká injekce moudrosti také pro celou lidskou společnost, zejména pro tu, která je příliš zaneprázdněná, schvácená a roztěkaná. Někdo musí zpívat rovněž pro ně a opěvovat Boží znamení, modlit se za ně. Podívejme se na Benedikta XVI., který se rozhodl trávit v modlitbě a naslouchání Bohu poslední úsek svého života! To je krásné. Velký věřící pravoslavné tradice z minulého století, Olivier Clément, říkal: „Civilizace, kde už se nikdo nemodlí, je civilizací, v níž stáří už nemá žádný smysl. A to je děsivé. My potřebujeme

především seniory, kteří se modlí, protože k tomu je nám dáno stáří.“ Modlitba starých lidí je krásná.

Opora společenství

Můžeme *děkovat* Pánu za obdržená dobrodíní a zaplnit prázdnotu nevděčnosti, která jej obklopuje. Můžeme se *přimlouvat* za touhy nových generací a dávat důstojnost paměti a obětem z minulosti. Můžeme připomínat ambiciózním mladým, že život bez lásky je vyprahlý. Můžeme ustrašeným mladým říci, že úzkost z budoucnosti lze překonat. Můžeme učít mládež příliš zamilovanou samu do sebe, že větší radostí je dávat než dostávat. Babičky a dědečci jsou stálým „sborem“ velkého duchovního chrámu, kde jsou prosebná modlitba a chvalozpěv oporou společenství, které pracuje a bojuje na poli života.

Modlitba nakonec *nepřetržitě očišťuje srdce*. Chvála a prosba k Bohu zamezují tomu, aby se srdce zatvrdilo v zášti a sobectví. Jak ohavný je cynismus starce, který ztratil smysl svého svědectví, pohrdá mladými a nepředává životní moudrost! A jak krásné je naopak povzbuzení, které starý člověk dovede dát mladému, jenž hledá smysl víry a života! To je opravdové poslání prarodičů, povolání seniorů. Slova prarodičů mají pro mladé zvláštní smysl a oni si to uvědomují. Slova, která mi moje babička napsala v den mého kněžského svěcení, nosím stále s sebou, mám je v breviáři, často je čtu a mám z nich užitek.

Velmi bych si přál, aby Církev čelila skartační kultuře tím, že bude překypovat radostí z nového objetí mladých a starých lidí! A to je to, oč dnes prosím Pána: toto objetí!

Přeložil P. Milan Glaser SJ
Radio Vaticana
(Mezititulky redakce, kráceno)

MILOSRDENSTVÍ, NIKOLI ODSOUZENÍ

Homilie papeže Františka při kající bohoslužbě

Skrze dar Boží milosti můžeme přistupovat s důvěrou k Otci, beze strachu ze svých vin a s jistotou, že jsme přijímáni v Božím jménu a pochopeni navzdory vlastním ubohostem.

Svatost smíření nám umožňuje přistoupit s důvěrou k Otci a mít jistotu jeho odpuštění. On je vskutku „bohatý milosrdenstvím“, jímž zahrnuje každého, kdo k němu s upřímným srdcem přistupuje.

Bůh nikdy nepřestává prokazovat hojnost svého milosrdenství. Transformace srdce, která nás přivádí k vyznání vlastních hříchů, je ovšem „Božím darem“, sami to nedokážeme. Vyznání vlastních hříchů je Boží dar, je to „jeho dílo“ (srov. Ef 2,8–10). Něžný dotyk jeho ruky a proměnění jeho milostí nám proto umožňuje přistupovat ke knězi beze strachu ze svých vin a s jistotou, že jsme přijímáni v Božím jménu a pochopeni navzdory vlastním ubohostem. A nemůžeme přistoupit bez Přímluvce, kterého máme jen jednoho, toho, který dal svůj život pro naše hříchy. On nás spolu s Otcem vždy hájí. Při odchodu ze zpovědnice pocítujeme jeho sílu, která nám znovu vrací život a obnovuje nadšení víry.

Ježíšova milosrdná láska

Evangelium o kající hříšnici (Lk 7,36–50) před námi otevírá cestu naděje a útěchy. Je dobré pocítit na sobě stejně slitovný Ježíšův pohled jako hříšná žena v domě farizeově. V tomto úryvku je kladen důraz na dvě slova: láska a soud.

Je to *láska hříšnice*, která se pokořuje před Pánem, a ještě předtím *Ježíšova milosrdná láska*, která ji vybízí, aby k němu přistoupila. Slzami svojí lítosti i radosti omývá Mistrovy nohy a svými vlasy je vděčně utírá. Polibky jsou výrazem jejího čirého citu a vonný olej v hojnosti vylitý dosvědčuje, jak drahocenný je v jejích očích Pán. Každé gesto této ženy vyjadřuje lásku a touhu mít ve svém životě nezlomnou jistotu, že jí bylo odpuštěno. Tato jistota je krásná! A Ježíš jí tuto jistotu dává, přijímá ji a právě jí prokazuje lásku Boží! Láska a odpuštění jsou simul-

tánní. Bůh jí odpouští mnoho, všechno, protože „mnoho milovala“, a ona se Ježíši klaní, protože cítí, že v něm je milosrdenství, a nikoli odsouzení. Cítí, že Ježíš ji chápe laskavě. Ji, která je hříšnicí... Díky Ježíši Bůh její hříchy odstraňuje, nevzpomíná na ně (srov. Iz 43,25). Platí totiž také, že odpouštějící Bůh zapomíná.

Pomazání Ježíše v Betanii (ca 1470). Foto: Wikipedia

Církev je domovem pro všechny. Její brány zůstávají otevřeny dokořán, aby ti, kterých se dotkne milost, mohli dojít jistoty odpuštění.

Boží odpuštění je grandiózní. Začíná její nové období, je obrozena láskou k novému životu.

Tato žena se skutečně setkala s Pánem. Mlčky mu otevřela své srdce a s bolestí projevila lítost nad svými hříchy. Svým pláčem se dovolala božské dobroty, aby obdržela odpuštění. Žádný jiný soud nad ní nebude vyneseno nežli ten, který přichází od Boha, a tím je soud milosrdenství. V tomto setkání je hlavním činitelem jistě láska, milosrdenství, které přesahuje spravedlnost.

Nemilosrdný soud

Farizej Šimon, pán domu, naopak *nedovede nalézt cestu lásky*. Všechno kalkuluje, všechno promýšlí... Zůstává stát na prahu formality. To je nepěkné, formální láska nic nechápe. Šimon není schopen učinit další krok, aby se setkal s Ježíšem, který mu přináší spásu. Omezil se na to, že Ježíše pozval na oběd, ale doopravdy jej nepřijal. Ve svých myšlenkách se zaobírá pouze spravedlností, a proto se mýlí. *Jeho soud nad touto ženou jej vzdaluje od pravdy* a nedovoluje mu ani pochopit, kdo je jeho hostem. Zastavil se na povrchu, u formálnosti, nebyl schopen zadívat se do srdce. Na Ježíšovu otázku, který služebník bude milovat více, odpovídá korektně: „Mám za to, že ten, komu bylo více odpuštěno.“ A Ježíš neopomene poznamenat: „Správně jsi usoudil.“ Jedině když Šimon o lásce usuzuje, počíná si správně.

Hledět do srdce

Ježíšova pobídka každého z nás nabádá, abychom se nikdy nezastavovali na povrchu věcí, zejména když máme co do činění s člověkem. Jsme povoláni hledět výše, *hledět do srdce*, abychom viděli, jaké velkorysosti je každý schopen. Nikdo nesmí být vyloučen z Božího milosrdenství, všichni znají cestu, která tam vede; Církev je *domovem pro všechny a neodmítá nikoho*. Její brány zůstávají otevřeny dokořán, aby ti, kterých se dotkne milost, mohli dojít jistoty odpuštění. Čím větší a závažnější je hřích, tím větší musí být láska, kterou Církev projevuje těm, kdo se obracejí. S jakou láskou se na nás dívá Ježíš! S jakou láskou uzdravuje naše hříšné srdce! Nikdy se nezalekne našich hříchů! Pomysleme na marnotratného syna, který se rozhodne vrátit k otci a přemýšlí, co mu řekne, ale otec jej nenechá ani promluvit a objímá jej. Stejně jedná Ježíš

s námi. Někdo řekne: „Otče, já mám tolik hříčů.“ – Ale Ježíš bude rád, když přijdeš, a laskavě tě obejmě. Neměj strach.

Často myslím na to, jak by Církev mohla více zviditelnit svoje poslání dosvědčovat milosrdenství. Je to cesta, která začíná duchovním obrácením. A touto cestou se musíme vydat. Proto jsem se rozhodl vyhlásit *mimořádné Jubileum*, jehož jádrem bude Boží milosr-

denství, *Svatý rok milosrdenství*. Chceme jej prožít ve světle Pánových slov: „Buďte milosrdní, jako je milosrdný váš Otec“ (Lk 6,36).

Jsem přesvědčen, že celá Církev, která má velice zapotřebí milosrdenství, protože jsme hříšníci, bude moci v tomto Jubileu znovu objevit a zužitkovat Boží milosrdenství, které nás volá, abychom těšili každého muže a každou ženu naší doby.

Nezapomeňme, že Bůh odpouští všechno a vzdychky. Neochabujme v prosbě o odpuštění. Svěřme již nyní toto Jubileum Matce Milosrdenství, aby na nás shlédla a bděla nad naší cestou, cestou pokání, abychom s otevřeným srdcem přijímali Boží odpuštění a milosrdenství.

*Přeložil P. Milan Glaser SJ
Radio Vaticana
(Mezititulky redakce, kráceno)*

CO JE MILOSRDENSTVÍ

Nebudu se tajit tím, že vyhlášením Jubilejního roku milosrdenství nás papež překvapil. Jubilejní rok není jen tak ledacos. V souladu se starozákonní tradicí je to zvláštní čas milosti, promíjení dluhů a vin, čas, v němž lze všechno začít nanovo.

Když umíral Jan Pavel II., měli jsme dojem, že odchází papež milosrdenství *par excellence*. Právě díky němu získala ve světě popularitu zjevení Milosrdného Ježíše sestře Faustine Kowalské, kterou také sám svatořečil. Podle přání vysloveného Ježíšem samým ustanovil Neděli Božího milosrdenství a právě o vigílii tohoto svátku odešel na věčnost.

Milosrdný Ježíš není u svaté Faustiny ani trochu sladký. Jeho milosrdenství je odpovědí na hloubku nepravosti světa. Úcta k němu je bezprostředně spojena s Kristovým křížem, s jeho tělem a krví obětovanou za hříchy světa. Není v ní žádná povolnost k hříchu. Šokující je například předpověď zboření a vyhlazení Varšavy za druhé světové války – za její hříchy. Ačkoli srovnáme-li ji s jinými evropskými hlavními městy, nešlo o žádnou Sodomu.

Za pontifikátu papeže Františka slyšíme o milosrdenství na každém kroku. Rezonuje jako hlavní poselství tohoto pontifikátu. V tomto klíči je chápán. Viděli jsme to v komentářích u příležitosti druhého výročí jeho volby. Otevřenost, pochopení, bezpředsudečnost, skromnost – za to jej lidé obdivují a identifikují jej s milosrdenstvím. Problém je v tom, že v tomto mediálně přetvořeném podání se Boží milosrdenství ocitá mimo svůj

Krakovský mistr, *Misericordia Domini* (ca 1450)
Foto: Wikimedia Commons

Boží milosrdenství spočívá v tom, že nezanechává člověka v hříchu, nýbrž od hříchu osvobozuje a vrací člověku spravedlnost.

původní zdroj, je oddělené od Kříže, ba může se stávat jeho karikaturou, jakýmisi „buonismem“, bezbřehým pochopením pro cokoli a povolností. František sám přitom nemá rád takto uhlazenou a snadnou religiozitu. Před dvěma týdny před ní varoval korejské katolíky. Zdůraznil, že snadný a pohodlný náboženský život je ďábelskou taktikou odvádějící člověka od Boha. Připomněl, že když pronásledo-

vatelé křesťanů v Japonsku nutili vyzna-vače Krista k apostazi, dali jim nejprve na určitou dobu k dispozici všechny výhody, aby si na ně navykli a „změkli“. Někteří pak skutečně odpadli. Právě proto František vybízel k lásce ke kříži.

Minulý týden jsem pro jeden z polských týdeníků připravoval rozhovor s kardinálem Gerhardem Müllerem, prefektem Kongregace pro nauku víry. Mluvili jsme o poslední synodě a zeptal jsem se ho také na možná gesta milosrdenství pro páry žijící v kanonicky neregulérních svazcích. Kardinál Müller připomněl, že není jiné cesty než milosrdenství, nejsou alternativy, protože právě milosrdenství vyznačuje postoj Boží k lidstvu. Bůh ovšem nebalancuje mezi svou spravedlností a milosrdenstvím. Boží milosrdenství spočívá v tom, že nezanechává člověka v hříchu, nýbrž od hříchu osvobozuje a vrací člověku spravedlnost. Dává milost, aby člověk mohl žít podle Božího zákona.

To však nejsou ta milosrdná gesta, která dnes lidé chtějí v Církvi vidět. Byly probuzeny nejrůznější naděje a bude nutné to napravit. Jubilejní rok milosrdenství bude dobrou příležitostí k tomu, abychom se vrátili ke kříži, k poselství Milosrdného Ježíše a změnili svůj život, aby odpovídal milosti, kterou nám dává Pán Bůh.

Krzysztof Bronk

*Krzysztof Bronk,
redaktor a publicista*

BYL JSEM BEZ DOMOVA, A UJALI JSTE SE MĚ

Jak můžeme pomoci iráckým uprchlíkům

Fotograf a reportér Anton Frič strávil několik týdnů v Kurdistánu, kde mapoval situaci iráckých běženců a zjišťoval, jak jim co nejučinněji pomoci.

Autor tohoto dokumentu absolvoval v období od prosince 2014 do ledna 2015 dvě cesty do iráckého Kurdistánu. Během těchto cest strávil většinu času s křesťanskými uprchlíky a asi pět dní s uprchlíky jezidskými. Díky spolupráci s německou organizací Kirche in Not měl možnost komunikovat s patriarchou Luisem Sakem, který je hlavou Chaldejské katolické církve, mons. Bašarem Wardou, který je chaldejským arcibiskupem v Erbilu, a mosulským arcibiskupem Emilem Nonem. Na základě konzultací s nimi a na základě dalších informací získaných od místních kněží a pracovníků humanitárních organizací sestavil tuto zprávu.

Statistické údaje

Celkový počet obyvatel Iráku v roce 2014 dosahoval asi 34 milionů, z toho bylo 80 procent Arabů, 17 procent Kurdů, 3 procenta další menšiny (jezídové, Mandejci, Šabakové a další) a asi 1 procento křesťanů. 60 procent muslimského obyvatelstva tvořili šiitové, 30 procent sunnité.

Od roku 2003 dochází k masivnímu úbytku počtu křesťanů. Z někdejších asi 1,3 milionu (podle sčítání v roce 1987) až asi na 200–300 tisíc v současnosti.

Převážná většina křesťanů žila ve velkých městech, jako je Bagdád, Basra, Kirkúk, Mosul. Velká část křesťanů žila na Ninivské planině v severním Iráku, většinou v uzavřených komunitách.

Největší křesťanské město je Karakoš, cca 45 tisíc obyvatel. V jeho okolí bylo několik desítek křesťanských vesnic. V Mosulu žilo asi 50 tisíc křesťanů, v současnosti tam zřejmě není ani jeden, což je poprvé za dva tisíce let historie tohoto města. Nejstabilnější křesťanská populace je ve městě Erbil (hlavním městě Kurdistánu), kde křesťané žijí ve čtvrti Ankawa (asi 40 tisíc obyvatel).

První migrační vlna proběhla již v devadesátých letech minulého století kvůli mezinárodním sankcím. V této době byla cílovou zemí Sýrie, kde žila stabilní křesťanská populace, tvořící asi 10 procent syrského obyvatelstva.

Další migrační vlny začaly po invazi USA v roce 2001 a další vlna po obsaze-

měř 20 tisíc rodin. Je to asi 100 tisíc lidí (vnitřně vysídlených osob). Předpokládá se, že dalších několik desítek tisíc uprchlíků není zaregistrováno, a nejsou tedy v této statistice zahrnuti. Mnozí emigrovali do zahraničí anebo našli uplatnění v Kurdistánu. V současnosti je podle patriarchy Saka v Kurdistánu asi 125 tisíc vysídlených křesťanů, z toho 8 600 syrských katolických rodin (většinou z Karakoše) a 600 chaldejských katolických rodin. Každý den opouští zemi asi 75 křesťanů. V roce 2014 jen přes erbilské letiště opustilo zemi 6 tisíc křesťanů. Směřovali zvláště do Libanonu, Turecka a Jordánska.

Foto: © Tony Frič, <http://tonyfric.photoshelter.com>

V současnosti je v Kurdistánu asi 125 tisíc vysídlených křesťanů, kteří přišli o své domovy, práci, o celý svůj dosavadní život.

ni třetiny Iráku Islámským státem (ISIS). Na území pod kontrolou ISIS se nyní žádní křesťané nenacházejí.

V současnosti žijí křesťané zvláště v severním Iráku – Kurdistánu, menší část v Bagdádu (asi 2 tisíce křesťanů a 21 kněží různých denominací).

V Kurdistánu je momentálně asi 125 tisíc uprchlíků a asi 70 tisíc místních křesťanů. Převážná většina z nich se hlásí k chaldejské církvi, sjednocené s Římem.

Od června 2014 kvůli postupu ISIS uteklo podle arcibiskupa Wardy té-

Situace křesťanů v Iráku

Z celkového počtu asi 125 tisíc uprchlíků se podle předpokladu jen necelých 20 procent vrátí domů do svého rodiště. Asi 30 procent jich zůstane v Kurdistánu, který je vítá s otevřenou náručí, a polovina plánuje emigrovat přes Libanon, Jordánsko nebo Turecko do Evropy, Ameriky a Austrálie. Tento proces často trvá i několik let.

Uprchlíci žijí ve stanech, pronajatých domech nebo maringotkách. Většina má přístup k pitné vodě a potravinám. Několik set rodin umístěných v uprchlickém táboře v Ankavě se už začlenilo do místní komunity díky tomu, že si našly práci a bydlení.

Čím déle bude trvat současná situace, tím větší procento uprchlíků se rozhodne odejít ze země. Vzhledem k tomu, že osvobození města Mosulu se odsouvá na podzim 2015 s předpokládanou minimálně šestiměsíční ofenzívou, je návrat křesťanů do jejich domovů v křesťanských městech na Ninivské planině velmi nepravděpodobný. ISIS systematicky ničí křesťanské kostely a památky a stejně tak i opuštěná křesťanská obydlí.

Foto: © Tony Frič, <http://tonyfric.photoshelter.com>

V některých místních centrech se kněžím daří uprchlíky integrovat a motivovat k usídlení v Kurdistánu. Vláda Kurdistánu se snaží křesťanům pomáhat, ale nemá dostatek prostředků. V současnosti poskytuje křesťanům přístřeší ve školách a ve veřejných budovách. V některých případech daruje vodu a potraviny. Většina pomoci pro křesťany v nouzi pochází z místní diecéze a asi 20 procent od místní křesťanské komunity.

Možnosti pomoci křesťanům v nouzi

1. Přímé financování pomocných programů v jednotlivých táborech – toto je nejnáročnější, ale současně nejefektivnější cesta využití finančních prostředků. Vyžaduje to však koordinátora přítomného v daném místě.
2. Zasílání finančních prostředků místní diecézi (arcibiskup Warda) – schůdná cesta, která však nedává úplný přehled o jejich využití. Vzhledem k často nepřehledné situaci u jednotlivých projektů je možné, že ne všechny finance by byly efektivně využité.
3. Financování projektů, které již národní organizace v Iráku realizují.

Potřeby uprchlíků

Uprchlíci mají základní potřeby zajištěné. Důležité je vytvořit pro ně takové podmínky, aby se dokázali začlenit do nového života v Kurdistánu. O to se s úspě-

chem snaží např. chaldejský kněz otec Douglas, který má ve své farnosti Mar Ellia, v bezprostřední blízkosti kostela v bývalém parku 62 stanů, v nichž žije přibližně 135 rodin, dohromady asi 600 lidí. Děti ve věku do 14 roků je 194. Jde vesměs o bývalé obyvatele Karakoše, pouze několik rodin je z Mosulu a z Karamelsu. Jen v době mého třítydenního pobytu byly pro uprchlíky otevřeny prádelna,

Jednou z efektivních forem pomoci je přímé financování menších projektů, jež pomáhají se začleněním uprchlíků do nového života.

knihovna, učebna pro děti, počítačová místnost a během února bylo otevřeno centrum pro traumatizované děti. Potřeby této farnosti jsou hlavně v oblasti lidských zdrojů. Uvítali by někoho, kdo by se věnoval práci s dětmi (ideálně anglicky mluvící jezuita), či psychologa do nově otevřeného traumacentra. S uprchlíky se lze domluvit anglicky, v případě potřeby je možné se do tří měsíců naučit arabsky nebo asyrsky na komunikační úrovni.

Farnost Mar Ellia slouží za příklad, jak se dá využít cesta přímého a efektivního financování malých projektů. Např. příspěvek na pronájem traumacentra,

příspěvek na provozní náklady knihovny, učebny a počítačového centra. V plánu je postavit na střeše kostela komunitní centrum, zaměřené nejen na děti, ale i na dospělé, kde by se mohli vzdělávat, rekvalifikovat a kde by našli pomoc v různých oblastech podle potřeby (rozpočet cca 50 tisíc dolarů).

Podobných farností je několik a možností na přímou podporu drobných projektů je mnoho. Pro představu – pořízení maringotky a vybavení knihovny nábytkem a knihami stálo asi 20 tisíc dolarů. Podobná suma byla potřebná na počítačové centrum i na učebnu.

Navzdory všem těmto opatřením je drtivá většina prchajících křesťanů rozhodnutá zemi opustit. Těmto lidem by bylo dobré podat pomocnou ruku v podobě snadnějšího získání azylu u nás, případně pokrytí cestovních nákladů. Např. v České republice se na výzvu českých křesťanských občanských aktivistů přihlásilo 1 500 rodin a farností, ochotných přijmout křesťanské rodiny z Iráku a pomoci jim při integraci do společnosti. Tuto aktivitu vzala na vědomí i česká vláda, která je ochotná vyjít vstříc zjednodušením azylových procedur, a je možné, že bude schopná vyslat pro křesťanské uprchlíky vládní speciál. Vysoké náklady na letenky jsou totiž hlavním důvodem, pro který většina křesťanů nadále zůstává v uprchlických centrech.

Věřím, že podobné komunity se najdou i na Slovensku. Problémem je výběr takových rodin a jejich příprava na odchod. Komunikace s místními církevními představiteli a stejně tak s uprchlíky je velmi omezená. Podle mého názoru by i v tomto případě pomohl na místě přítomný koordinátor.

Situace jezídů

Situace jezídů je diametrálně odlišná od situace křesťanů. Nemají koordinovanou pomoc od svých vlastních institucí, protože žádné nemají (jejich náboženství není hierarchicky uspořádané). Útoky ze strany ISIS byla postižena téměř celá populace jezídů. V Kurdistánu nemají zázemí, jaké mohou využívat křesťané. V současnosti je víc než 90 procent jezídů na útěku. Mnozí trpí nedostatkem jídla a oblečení a nemají přístup k žádné

zdravotní péči. Zde jsou potřeby opravdu jasné: nákup potravin a oblečení, zajištění bydlení a zdravotní péče, zajištění vzdělávání a je-li možno také pracovních příležitostí. Jezdí jsou většinou méně vzdělaní zemědělci. Pro ně jsou pracovní příležitosti jen sezónní a vzhledem k momentálnímu přebytku pracovní síly i velmi omezené.

Závěr

Pomoc pro křesťany v Iráku se může uskutečnit ve dvou oblastech: přímo na místě a vytvořením podmínek pro jejich přijetí u nás. Potřebná je koordinace všech organizací ochotných pomoci. Nemá smysl konat sbírky oblečení či jiné materiální pomoci, když náklady na přepravu do Iráku jsou enormní. Ideální je

forma finanční sbírky a využití takto získaných prostředků přímo na místě k podpoře menších, ale důležitých projektů.

Anton Frič

Přeložila Sylva Bernardová
Redakčně upraveno

Mgr. Anton Frič, slovenský fotograf a reportér

ZNAMENÍ DOBY PRO APOŠTOLÁT V APOKALYPSE

Jaká jsou znamení doby, jimiž se máme nechat podněcovat ve svém apoštolátu? Co je charakteristické pro naši dobu ve srovnání s jinými dobami?

Všichni myslitelé, ať už naši dobu haní nebo ji opěvují tím, že se noří do nejponurejšího pesimismu anebo se nechávají unášet tím nejhoupějším optimismem, všichni tvrdí, že vstupujeme do změny epochy, otřesu tak obrovského, jakým byl konec doby kamenné. Tento zmatek souvisí také s technickou revolucí, která není agrární, nýbrž inženýrská. A toto inženýrství s sebou nese radikální antropologický přelom.

Nekřesťanští myslitelé neváhají mluvit o apokalypse. Příznakem této apokalypsy jsou všechny ty zápasy, kterých se „na opačné frontě“ účastní Církev. Církev má především zjevovat Boha, ale stále více jí náleží prostý úkol opatrovat lidství. Přináší hlavně nadpřirozenost, ale je stále více volána hájit přirozenost. Zpřítomňuje věčnost, ale stále více je zárukou dějin. Je chrámem Ducha, ale stále více se ukazuje být strážkyní těla, pohlaví i samotné materie.

Tato děsivá situace, kde se zdá, že nic nejde samo od sebe, je vskutku závažná, protože pak může všechno začít znovu od Boha. Můžeme to pozorovat na pěti či šesti znameních naší doby. Nenárokuje si úplnost. Doufám jen, že podám dostatečný nástin umožňující nahlédnout zvláštní fyziogomii dnešního misijního

Foto: Flickr, Walter A. Aue (CC BY-NC-ND 2.0)

Církev má především zjevovat Boha, ale stále více jí náleží prostý úkol opatrovat lidství.

poslání či spíše jeho novou radikalitu: apoštolát na úrovni apokalypsy.

I. Konec pokrokářství

Naše doba je *koncem pokrokářství*. Velké politické utopie 20. století jsou mrtvé. Platí to pro komunismus stejně jako pro liberalismus. Byla stržena zeď. Zhroutily se trhy. Už nevěříme v neomezený růst slibovaného zítřka. K tomu se řadí teorie darwinismu, který nám našeptává,

že lidská rasa je riskantním amatérstvím a může být nahrazena jiným druhem. V tomto smyslu Günther Anders napsal roku 1960: „Nežijeme už v epoše, nýbrž na konci.“ Roku 1979 ve svém mistrovském díle *Princip odpovědnosti* konstatuje Hans Jonas: „Kdysi byla *přítomnost člověka ve světě* primární danost, která nevyžadovala precizaci.“ Dnes je předmětem otázek, ztratila svoji evidenci.

Za těchto extrémních okolností se misijní poslání může pouze vrátit k podstatnému, ke své eschatologické dimenzi, k naději. Znamená to, že *evangelizace má přednost před veškerou politizací a metafyzika před morálkou*. Všeho je třeba se znovu chopit od základu. Pokrokářství a jeho naděje na změny mohou dát životu provizorní podnět. Má-li však lidská rasa upadnout v nemilost a zaniknout, jak zabránit ženě, aby šla na interrupci? Proč nepodříznout vlastního souseda, pokud to pomůže na chvíli zapomenout na nemsmyslnost vlastního života? Proč se nevrhnout střemhlav do narkotik a zábavy?

Můžeme opakovat, že takové skutky jsou sebevražedné. A právem lze odpovědět, že příroda v každém případě rodí bytosti jen proto, aby je potom zmasakrovala, takže sebevražda může být způsobem, jak žít ve shodě s přírodou...

Foto: Jiří Kopecký

Tomáš Akvinský je v tomto bodě precizní: „Naděje vede člověka k tomu, aby ctil předpisy“ (ST II-II, q. 22, a. 1c). Člověk bez naděje nemá ani morálku. Jde tedy o to, že ještě před jakoukoli morálkou a v jednání mimo dobro a zlo se ukazuje dobrota bytí, protože člověk je stvořen a protože je vykoupen. Jsou-li světské naděje zmařeny, může teologální naděje znovu otevřít budoucnost, poněvadž tato naděje nestojí na perspektivě zářných zítřků, ale chová v sobě víru ve Věčného.

2. Epoque technologií

Naše epocha, zejména v západních společnostech, není už především ideologií, nýbrž technologií. To je hlavní bod. Zřídka dnes potkáme militantního ateistu. Naproti tomu mnohem častěji potkáme stoupence buddhismu, protože buddhismus je především meditační technika a my jsme ve věku techniky.

Co zůstalo z relativismu? Je namístě mluvit o nauce? Relativismus je spíše účinkem sdělovacích prostředků. Média potřebují podívanou a news. Aby byla nějaká podívaná je zapotřebí šokujících a rozporných sdělení. A pokud se týče samotných news, je zapotřebí, aby zpráva nebyla Dobrou zvěstí a aby její novost neměla žádný existenciální dopad, nýbrž zanechala nás v postoji nezaujatého di-

váka, třeba rozhořčeného, ale pasivního, anebo zaujatého, ale zkaženého. Totéž se týká *genderových studií*. Říká se, že je to ideologie, ale konstruktivismus této ideologie je pouhý derivát soudobé technologie. Protože biotechnologie převádějí

Jsou-li světské naděje zmařeny, může teologální naděje znovu otevřít budoucnost, protože nestojí na perspektivě zářných zítřků, ale chová v sobě víru ve Věčného.

tělo na sumu manipulovatelných funkcí, může se člověk stát neutrálním subjektem, který si konstruuje svůj rod.

Co to znamená pro misijní poslání? Že po kázání o posledním cíli je nanejvýš důležité věnovat pozornost prostředkům. Prostředky nejsou neutrální. Tolik praví také známá sentence Marshalla McLuhana: „Prostředek je poselstvím.“ Prostředek jednak propůjčuje poselství svůj formát a jednak předpokládá, že všechno je pouhá informace. Je možné šířit evangelium pomocí Twitteru po kouskách

o 160 znacích, ale znamená to šířit jej ve sloganech. To by znamenalo převádět evangelium na poselství o něčem místo na setkání s někým.

Odtud plyne naléhavá potřeba připomínat, že *prosté a nuzné prostředky* jsou nadřazeny těm pronikavým a sofistickým. Ježíš svým učedníkům svěruje poslání, ničím je nevybavuje, nýbrž jim odnímá. Blíženskou lásku nelze vnímat jinak než od bližního. Naději na setkání s Bohem účinně předává jedině setkání s druhým. Víra ve vtělení se neuskutečňuje jinak než vtělením. Je možné začít „kontaktem“ přes hypermediální síť, ale potom je zapotřebí, aby se kontakt stal spolu-dotykem (*con-tactus*), který bude součástí dotyku, poněvadž všechny svátosti předpokládají tuto dimenzi.

3. Kult emocí

Tento technologický a utilitaristický svět budí reakci, která není odpovědí: *kult emocí*. Kult emocí reaguje na nákazu manipulace, avšak je také jejím komplicem. Poněvadž jak v patocentrismu (ohled ke všem bytostem, které cítí bolest), tak v technokracii patří míra čehokoli nám. V patocentrismu skrze subjektivní emoce, v technokracii skrze objektivní manipulaci. Je zajímavé pozorovat, jak západní mládež může snadno přecházet od internetu k terorismu. Krach politických utopií a impérium technologie favorizují růst fundamentalismů. Tyto fundamentalismy jsou heroicko-religiózní verze kultu emocí. Jsou to však také duchovní utilitarismy, které koncipují Boží království podle vzoru technické, vojenské či mediální nadřazenosti.

Vzhledem k tomuto fenoménu musí misijní poslání mít „odvahu otevřít se šíří rozumu“ (řečeno spolu s Benediktem XVI.). Tato šíře umožní vyjít z dvojího kultu kaprice a kalkulu anebo střetu mezi účelovým racionalismem a slepým fideismem. Ukazuje nejenom, že víra – a zejména chvála – není opak, nýbrž extrémní schopnost rozumu, ale připomíná také, že logiku netřeba oddělovat od genealogie. Co se vyvozuje z intelektuálního pojmu, plyne z tělesného počítání. Logos je také jméno Syna. A to nám připomíná, že rozum není především kalkulace, nýbrž *příbuznost*.

4. Svět digitalizace

V souvislosti s tím, co bylo doposud řečeno, je třeba připustit, že nynější svět je spíše než *materialismem* poznamenán odhmotněním čili *digitalizací*. Aktuální úbytek smyslu se netýká ani tak duchovna. Jde spíše o úbytek smyslu pro materii, hmotu, které je dána v určité svojí formě a kterou je třeba respektovat. Přešli jsme z paradigmatu kultury do paradigmatu inženýrství. Kultura, jejímž vzorem je zemědělství, provází expanzi a užívání určité formy, kterou dává příroda. Inženýrství naopak ukládá svoje plány přírodě, kterou redukuje na zásobu disponibilních materiálů a energií. Nyní je *dar* redukován na data. Využívá se databáze. Už se neusiluje o štědrost rozdávatí.

Vzhledem k této ztrátě smyslu pro materii je třeba vrátit se k teologii probíhajícího stvoření, a tedy k moudrosti benediktského *ora et labora*. Aby mládež hypnotizovaná virtuální realitou a atomismem znovu otevřela svého ducha, je zapotřebí, aby se potravinové produkty neobjevovaly magicky na pultech supermarketů a zeleň nerostla shůry. Slovo se stalo tělem a stalo se tesařem. To není bonmot. Pokud se duchovní život popisuje pomocí obrazů pole, vinné révy či hořčičného zrnka, není to náhoda. Objevuje se tak nebe a současně země, protože země je dílem nebe a jeho cestou. Otázka ekologie se proto stala rozhodujícím místem evangelizace. Ekologie kromě toho, že urguje, předpokládá kontemplaci přirozeně daného řádu, a je tedy v posledku výstupem ke Stvořiteli tohoto řádu.

5. Dividualismus

Nestačí už odsuzovat „vyhrocený individualismus“, poněvadž už se nenacházíme ani tak v individualismu, nýbrž spíše v *dividualismu*, tj. přístup, kterým je člověk považován spíše za příslušníka určité skupiny než za jedince. Rodina je spíše než ideologií atakována technologií. Už se neschází u rodinného stolu, ale každý se stravuje ve dveřích ledničky a rychle se vrací ke svému monitoru. Rodiny jsou rozlučovány pod svojí vlastní střechou a jedinec, který tak vzniká, je rovněž rozloučen, rozštěpen a rozdělen mezi různými otevřenými okny svého komputera, které brání vzpomínkám.

Jedinec není štěpen na řadu prvků pouze ve své činnosti, nýbrž v samotném svém bytí. Jeví se už jen jako kombinace atomů, genů, neuronů, které můžeme konvertovat na bity a převést znovu na co chceme, abychom vyrobili nějakou novější verzi lidství 2.0. Jsme mnohem dále než v otroctví a proletariátu: horník se sám stává dolem, otrok se sám stává nalezištěm. Není už pouhým pracujícím tělem, které je světem vykořisťováno, nýbrž zpracovaným tělem, rozprodaným na náhradní součástky nebo zrekonstruovaným na účinného, lépe kalibrovaného a konkuru-

Foto: Flickr, MattGerlachPhotography (CC BY-NC-SA 2.0)

Kdo znevažuje neviditelné, nedokáže spatřit ani to, co vidí, protože hledá jinde a protože už nevěří, že i to přízemní, co mu bylo dáno uzříti, je velkorysým darem určeným k jeho povznesení.

rence schopnějšího robota, zatímco techničtí mágové mu certifikátem stvrzují, že v tom spočívá jeho emancipace.

Aby bylo možno bojovat proti tomuto dividualismu, je nezbytné vrátit se ke slovům Pavla VI. z *Evangelii nuntiandi*, že totiž naše doba potřebuje více *svědky než učitele*. Svědectví je projev života, celistvého, dějinného života, který je však rozložitelný na řadu neosobních informací či obecných funkcí. Nicméně, nechá-li se jedinec tak snadno štěpit, pak proto, že se předtím oddělil od svých dějin a své genealogie, stal se izolovaným subjektem bez příslušnosti a bez příjmení, spíše atomem než autonomním individuem, a je tedy neschopen odolat sírénám trhu. Svě-

dectví proto nesmí být pouze individuální. Musí být důkazem živého, útluného, zářivého společenství, nádvořím, které ústí do ulice, aby přitáhl kolemjdoucí na velikonoční slavnost, ale musí umět také ze zástupu vystoupit, aby mu nabídl usebranost adorace.

6. Svět dezinkarnace

Nakonec, mám-li shrnout jedním slovem všechna předcházející, náš svět je stále více světem *dezinkarnace*. Jsme v epoše *in vitro veritas*, ať už jde o *vitro* monitoru nebo zkumavky. Otec byl nahrazen odborníkem (což platí také pro biskupy, kteří se příliš často zříkají svého otcovství ve prospěch pozice pouze hierarchického superiora). Matka je postupně nahrazována elektronickou maticí. Říká se, že dvě osoby téhož pohlaví dnes mohou mít děti stejně jako pár muže a ženy. A říká se, že mohou být lepší než muž a žena, poněvadž muž a žena se svěrují prokreaci skrze riskantní temnotu objetí a těžkopádného těhotenství, zatímco dvojice osob téhož pohlaví je odpovědnější a etičtější, protože pověřuje inženýry, aby vyrobili jejich maličkého bez vady, se schváleným genetickým kódem a mnohem více adaptovaného na svět, který jej obklopuje.

Více než kdy jindy platí, že se „drak postavil před ženu, která měla родit, aby pohltil její dítě, jakmile ho porodí“ (Zj 12,4). V našich laboratořích se spřádá skutečné antizvěstování.

Tajemství života už nemá být přijímáno v temnotě ženského lůna, nýbrž vytvořeno transparentně ve zkumavce. Starý člověk se pokouší vyrobit nového, který převrátí všechny formulace Kréda, poněvadž tento nový člověk *se narodí přede všemi otci, bude učiněn, a nikoli zrozen duchem inženýrů a bude dezinkarnován (odvtělen) od jakékoli matky, a stane se kyborgem...*

Nejvíce duchovní misie spočívá ve znovuobjevení těla a – ve šlěpých Jana Pavla II. – také ve vysvětlení pravé „teologie pohlaví“ i teologie ženy a mateřství. Právě mateřství je totiž nejvíce atakováno a právě ženské pohlaví se svojí svébytnou schopností nést v sobě druhého a přijmout za něho bolest, je tou vlastní podobou apoštolátu v apokalypse (Mt 24,8; Mk 12,8; Řím 8,22; Zj 12,2).

Povolání k jednoduchosti

V zásadě jsme povolání k jednoduchým věcem. *Sklánějte se k věcem obyčejným*, říká svatý Pavel (Řím 12,16). Nechci říci nic jiného. Nicméně, je vhodné po *Teologické sumě* upřesnit, že jednoduchost je prvním z božských atributů. A proto také tím, co je nejobtížnější. A taková je obtíž naší doby. Nejde už jenom o to, aby apoštolové dělali zázraky, nýbrž aby připomínali také to, co je nejvíce evidentní: že manželství patří jednomu muži a jedné

ženě; že dítě se rodí z otce a matky, že krávy nejsou masožravé, že přirozená danost není konvenční konstrukce, anebo že bytí není nic. Připomínat tyto zřejmosti je obtížnější než věda, obtížnější než samotný zázrak. Poněvadž primární zřejmost není spektakulární jako zázrak, a nemůže být prokázána jako nějaký vědecký závěr. Řečeno s jistou nadsázkou, stojíme před vysvětlováním toho, že oheň pálí a voda mokří...

Kristus nás v evangeliu upozorňuje: Tomu, kdo nic nemá, bude odňato i to, co má (Mt 25,29). Kdo odmítá milost, přijde o přirozenost. Kdo ignoruje Stvořitele, zapomene na stvoření. Kdo znevažuje neviditelné, nedokáže spatřit ani to, co vidí, protože hledá jinde a protože už nevěří, že i to přizemní, co mu bylo dáno užít, je velkorysým darem určeným k jeho povznesení. V této pro nás nanejvýš vážné chvíli musíme být mystiky, abychom rozpoznali to, co je samozřejmé.

Chesterton popsal tento strhující misijní zápas v jedné ze svých knih těmito slovy: „Rozděláme ohně, abychom dosvědčili, že dvě a dvě jsou čtyři. Vytasíme meče, abychom dokázali, že listí je v létě zelené. Nezůstane nám tudíž než bránit

nejenom neuvěřitelné ctnosti a moudra lidského života, ale ještě něco neuvěřitelnějšího, totiž tento nezměrný a nemožný vesmír, který máme přímo před očima. Budeme bojovat za viditelné divy, jako by byly neviditelné. Budeme se dívat na nemožnou zeleň a nebe s podivnou odvahou. Budeme mezi těmi, kteří viděli, a přece uvěřili“ (G. K. Chesterton, *Heretikové*).

Právě toto se po nás dnes žádá. Poněvadž, v čem vlastně spočívá křesťanství? *Pozorovat polní lilie (Mt 6,28), žít se prací svých rukou, zpívat píseň novou i starou se svojí manželkou jako plodnou révou, se svými dětmi kolem stolu (Žl 128,2-4), setrvávat v učení lásky, v bratrském společenství, v lámání chleba a v modlitbách (Sk 2,42) a další velmi prosté věci, jejichž ochrana si však vyžádá krev mučedníků.*

Fabrice Hadjadj

Přeložil P. Milan Glaser SJ

Radio Vaticana

(Mezitimulky redakce)

Fabrice Hadjadj (*1971), francouzský katolický spisovatel a filozof, člen Papežské rady pro laiky

II. 4. Neplodnost, příčiny, řešení

Toužíte po miminku a ono stále nepřichází? Nebo jste na začátku těhotenství o miminko přišli? Také vám říkají, že bez umělého oplodnění nelze otěhotnět? Chcete využít naše vynikající zkušenosti s metodou NAPROHELP, kdy pod naším vedením již řada klientů úspěšně otěhotněla – přirozeně, ekologicky, bez nebezpečných zdravotních zásahů a eticky sporných způsobů, bez umělého oplodnění?

<http://cenap.cz/wks-neplodnost-priciny-reseni.php>

Národní Pochod pro život prošel Prahou

Foto: Jan Šofák

V sobotu 21. března 2015 prošel centrem hlavního města již 15. ročník Národního pochodu pro život. Letos se jev podle odhadu Policie ČR zúčastnilo asi 1500 účastníků. Cílem akce bylo upozornit na stále přetrvávající bezpráví, které je páčáno na více než 23 tisících dětech, jež jsou ročně usmrceny umělým potratem. Národní pochod pro

život má podporu řady osobností politického a náboženského života a českých i zahraničních organizací.

Před Národním pochodem pro život sloužil kardinál Dominik Duka mši svatou ve zcela zaplněném kostele sv. Jiljí v Husově ulici. Vlastní Pochod pro život začal krátce po druhé hodině odpolední na Mariánském náměstí u pražského magistrátu. V krátkém programu vystoupili např. Jitka Chalánková, Nina Nováková, Tomáš Zdechovský, promluvil též Tomio Okamura. Ten na začátku svého projevu označil ochranu lidského života za samozřejmost a zdůraznil nutnost politické podpory rodiny, založené na manželství muže a ženy. Všichni poděkovali účastníkům za jejich vytrvalé úsilí, se kterým se snaží pomoci ke změně v oblasti umělých potratů.

Přítomní politici podpořili také letošní apel pochodu, který upozorňuje na realitu mnohých českých žen, jež jsou k potratu donuceny. V dopise premiéru Sobotkovi, který organizátoři jménem všech účastníků pochodu bezprostředně po akci zasílají, je mj. uveden požadavek na vypracování strategie pomoci těhotným ženám a podpory rodin, zvláště v případech očekávání narození třetího dítěte, a vytvoření legislativních podmínek pro ochranu lidského života od početí.

HPŽ ČR

JSME PŘESTÁRLÁ SPOLEČNOST BEZ IDEÁLŮ

Rozhovor s olomouckým arcibiskupem Janem Graubnerem

„Světová situace je vážná. Já si však myslím, že největší nebezpečí je v nás samotných, pokud opouštíme kulturu života a volíme kulturu smrti,“ říká mimo jiné v rozhovoru pro *ParlamentníListy.cz* arcibiskup olomoucký Jan Graubner.

Jak hodnotíte duchovně-spoolečensko-politickou situaci v České republice?

Nejsem politolog ani politický komentátor. Z mého pohledu se zdá, že uvažujeme jako přestárlá společnost bez ideálů a velkorysosti, se soustředěním na momentální uspokojení a jakousi lhostejností k druhým. Když není vše podle chuti, tak zbývá jen otrávenost, „blbá nálada“ a hledání chyb druhých, klepy. Mládí se ztrácí tam, kde chybí ochota k oběti.

Co pro vás znamenal z hlediska celospolečenského rok 2014? Čím se vám zapsal do paměti?

Viděl jsem mnoho pozitivních věcí, kterým média nevěnovala pozornost. Zatímco politici měli strach podpořit hospodářské sankce proti Rusku, které okupuje kus Ukrajiny, nebo přijmout nějaké válečné uprchlíky ze Středního východu, či poskytnout jim významnější humanitární pomoc, Církev udělala v kostelích sbírku, která ukázala štedrost chudých. K tomu Charita v Olomouci vysbírala tři velké kamiony zimního šatstva, které odvezla na Ukrajinu.

Zatímco média ve vymírajícím národě nahrávají adopci dětí nemanželskými páry a potratovým pilulkám, zajímal jsem se o početné rodiny v mé diecézi. Míle mě překvapilo množství rodin s pěti a více dětmi. Více než tři sta padesáti z nich jsem poslal děkovný dopis a všechny pozval na novou operu Zdeňka Pololáníka Noc plná světla. Polovina z nich pozvání přijala, protože jinak se za kulturou moc nedostanou. Řada podobných akcí a mnoho krásných lidí mi zůstalo v paměti jako velké povzbuzení.

Jaké máte očekávání od roku 2015? Jaké výzvy stojí před naší společností?

Potěší mě každý opravený kilometr dálnice či nový objev v medicíně a mnoho dalších věcí, ale to nejdůležitější je ochota probudit se, znovu objevit stabilní rodinu postavenou na trvalém manželství matky a otce, kteří vytvářejí zázemí a jistotu domova pro děti.

Mons. Jan Graubner. Foto: <http://www.ado.cz>

Myslíte si, že český národ věří v univerzální hodnoty a že má potřebu je vůbec hledat?

Napřed se ptám, kdo je ten český národ. Národ, společnost či obyvatelstvo se jeví tak, jak se chovají jeho představitelé, nebo jak je manipulují a prezentují média. Někdy vypadají jako stádo hlupáků, které se ovládá politickými sliby a dojí prostřednictvím vychytralé reklamy. Tento pohled není moc radostný. Pro mne je ale důležité, že přibývá lidí, kteří hledají vnitřní svobodu, chtějí jít svou cestou a hledají hodnoty, které jsou zárukou naděje. Například ti, kteří ač finančně znevýhodněni, budují zdravé rodiny a dobře vychovávají větší počet dětí.

Jaké hodnoty bychom měli stavět na první místo, pokud se obrátíme i k lidem, kteří nejsou věřící?

Největší hodnotou pro všechny je láska, nezištná a čistá, která je věrná a nezastaví se, ani kdy je to těžké. Věřící čte v Bibli, že Bůh je láska. On ví, jak a kde Boha hledat cestou lásky. Ale i každý, kdo si říká nevěřící, nemůže se svým životem udělat nic lepšího než ho naplnit láskou. Možná ho to i přivede k poznání Boha, protože když nezištně milujeme, je Bůh v nás, dává nám zakusit radost a štěstí, kousek ráje na zemi.

Jaká jsou bezpečnostní rizika pro svět v příštích letech? Hrozí válka? Máme se bát Ruska? Nebo spíš islámu, radikálního Islámského státu?

Světová situace je vážná. Já si však myslím, že největší nebezpečí je v nás samotných, pokud opouštíme kulturu života a volíme kulturu smrti. Více než zbrojení potřebujeme probudit se z letargie umírání, zapálit se pro hledání skutečné pravdy a dobra (nejen subjektivní představy, která sice toleruje všechny ostatní, ale spokojeně se uzavírá sama v sobě). Vymřelý národ přirozeně přijdou nahradit jiné. Zato národ plný života má dost sil i naděje, nežije ve strachu.

Často se hovoří o zkáze naší civilizace ve stylu Mayů, starého Říma apod. Blížíme se k tomu, nebo těmto katastrofickým vizím nepřikládáte příliš velký význam? Dá se tomu nějakým způsobem předejít?

Nemám rád katastrofické vize, ale kdo není slepý, vidí vážnost situace. I vaše noviny by se mohly podílet na ozdravení společnosti a změně k lepšímu, kdyby měly odvahu nabízet nejen věci laciné či negativní, které se lépe prodávají, ale dávaly více dobrých příkladů, které motivují k pozvednutí morálky a otevírání pro naději.

<http://www.parlamentnilisty.cz>

ISLÁM A ŽENY

Demonstrace proti islámu sledují větší jen na internetu. Ale stále mi vrtá hlavou složení „protidemonstrantů“, kteří naopak podporují přítomnost muslimů v naší zemi a obviňují kritiky islámu z jakési fobie. Jsou to většinou mladí lidé, ale zvláštní je, že je mezi nimi tolik děvčat. Jak to, že se – relativně – tolik žen ztotožňuje s podporou islámu, jehož postoje vůči ženám jsou vysloveně nepřátelské? Jak si lze vysvětlit tuto zvláštní koalici Západem ovlivněných liberálů a fanatických fundamentalistů? Jak si představují výsledný stav, pokud by jejich proislámské postoje získaly v naší společnosti většinu?

Zvýšení islámského vlivu ve společnosti by – a o tom není pochyb – omezilo svobodu nás všech, ale ne všech stejně. My ženy bychom na tom byly citelně hůře. Nepřekvapuje mne příliš, že si tento nepoměr příliš nepřipouštějí muži. Před několika týdny jsem sledovala poněkud komickou debatu, která proběhla v knihovně Václava Havla. Muži v nazežených kalhotách tam zdůrazňovali svůj osobní pozitivní postoj k přítomnosti muslimů v naší zemi: *mně* mešity neva-

dí, zaznívalo opakovaně. Možná, že by mi také tolik nevadily, kdybych byla mužem. Ale je tak těžké vmyslet se do situace lidí opačného pohlaví? A především: jak to, že si tolik mladých žen nedokáže představit, že se omezení pro ženy budou týkat jich samotných?

Jak to, že se tolik žen ztotožňuje s podporou islámu, jehož postoje vůči ženám jsou vysloveně nepřátelské?

Jak si vlastně srovnat feministické názory s konfrontačními postoji vůči křesťanským tradicím s jejich důrazem na rodinu a mateřství? Novinářka Bettina Röhlová (dcera teroristky Meinhofové) už před časem napsala, že feminismus neodděluje ani tak ženy od mužů, jako ženy od žen: specialistky na feminismus od „obyčejných ženských“. Patřím spíše k těm druhým: v tradičním křesťanském manželství jsem žila 44 let,

aniž by mne manžel bil (jak to doporučuje korán), zapálil (jak se to stává v Pákistánu) nebo poléval kyselinou (což se stává v Indii). Celá ta léta jsem to považovala za samozřejmost. Uvědomují si mladé příznavkyně islámu, že pro ně to samozřejmě být nemusí? Že rozdělení žen na feministické odbornice a „obyčejné ženské“ už nemusí platit?

Dlouhá léta jsem byla vyloučena z možnosti vzdělání, protože jsem katolička a můj otec dřel v uranových dolech. Bude další generace žen stejně postižena jen proto, že jsou ženy?

Připomíná mi to situaci, kdy jsem (v roce 1968) hovořila s italským komunistou o budoucnosti jeho země. Upozornila jsem ho, že je přece majitelem hotelu, což mu nebude trpěno. „Náš socialismus bude jiný,“ namítl. Zdá se, že mu to vyšlo. Ale našim islamistům to vyjít nemusí a asi nevyjde.

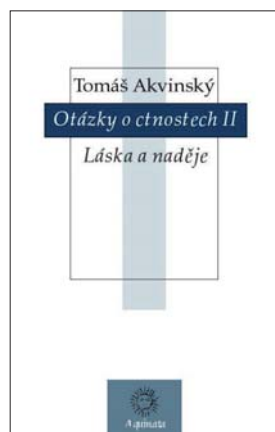
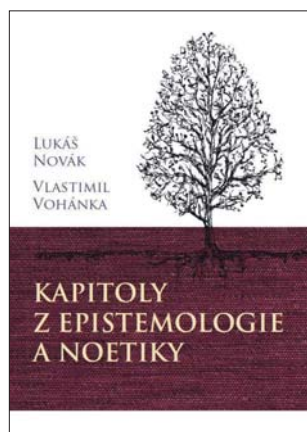
Michaela Freiová

Michaela Freiová, publicistka a překladatelka, spolupracovnice Občanského institutu a Res Claritatis

Z nabídky nakladatelství Krystal OP

Krystal OP, nakladatelství teologické a filosofické literatury, Husova 8, I 10 00 Praha I
tel.: 224 218 440, e-mail: krystalop@volny.cz, on-line knihkupectví: <http://www.krystal.op.cz>

Lukáš Novák, Vlastimil Vohánka: Kapitoly z epistemologie a noetiky
Cílem této knihy je zmapovat nejdůležitější pojmové a problémové souvislosti mezi tradiční realistickou aristotelsko-scholastickou teorií poznání a současnou analytickou epistemologií, pokusit se alespoň v některých bodech tradiční koncepci obhájit proti typickým námitkám a poskytnout hlubší výklad některých konkrétních a podle autorů klíčových problémů teorie poznání, který by k této koncepci otevíral cestu. Brož., 282 str., 320 Kč

Tomáš Akvinský: Otázky o ctnostech II
V tomto spisu chtěl autor pojednat o trojici teologických ctností, ale dostal se pouze ke dvěma z nich, naději a lásce. Text je řazen standardním způsobem schématu dispute. Část o lásce je výrazně rozsáhlejší a je doplněna i krátkou otázkou zaměřenou na bratrské napomenutí, které je praktickým projevem lásky k bližnímu. Brož., 328 str., 350 Kč

Jak to vidí P. Piero Gheddo

Chceme se potkat s islámem? Vraťme se ke Kristu!

Na Západě většinou žijeme tak, jako by Bůh neexistoval. Pokud se však chceme potkat s islámem a vést s ním dialog, musíme se vrátit k Bohu a Desateru, k Ježíši Kristu a jeho evangeliu, a to nejen ve svém osobním životě, nýbrž i v životě rodiny a společnosti.

Již několik měsíců se na světla ramp dostává terorismus islámského ražení, který je vykreslován jako vážné nebezpečí pro Evropu. Mnozí se ptají, co dělat. Diskutuje se o zákonech přiměřených závažnosti situace, avšak výzvy k vyšší bdělosti a neústupnosti jsou málo platné. Náš demokratický, bohatý a zesvětštěný západní svět je dezorientován. Naše a islámské národy si nerozumějí. Mezi naší touhou po klidném životě a násilím teroristů zeje propast.

Nedávné dějiny – tedy ty, které nastaly po newyorských Dvojčatech – ukázaly, že války proti islámskému extremismu (v Afghánistánu, Iráku a dnes proti kalifátu) nejenom problém terorismu neřeší, nýbrž celou situaci ještě zhoršují. „Svatá válka“ a „mučednictví za islám“ se rozšířily v mnoha zemích. Miliarda čtyři sta milionů lidí žije v přesvědčení, že jejich náboženství a náboženskou kulturu nelze válkou porazit. Co tedy dělat?

Papež František ve své lednové promluvě k Papežskému institutu arabistických studií a islamologie vyzdvihl dialog s muslimy a mimo jiné řekl: „Více než kdykoli v minulosti je dnes nutné formovat lidi schopné vést dialog s muslimy, protože nejúčinnější protilátkou na jakýkoli typ násilí je výchova, vedoucí k objevu a přijetí rozdílnosti v jejich bohatství a plodnosti.“ Vyžaduje se tu postoj naslouchání, abychom byli schopni porozumět hodnotám, jež druhý přináší. A jeho důsledkem je „vhodná formace, abychom upevnění ve vlastní identitě mohli růst ve vzájemném poznání“. Nesmíme však upadnout do „nástrah smířlivého synkretismu, který je nakonec prázdný a věští totalitarismus bez hodnot“, uzavírá Svátý otec. Jak vidno, střet dvou společností, jež si navzájem nerozumějí, není v základu motivován politicky či ekonomicky, nýbrž nábožensky. Podívejme se, proč.

Především je nutné říci, že ideálem Západu je „svoboda“ člověka, včetně vy-

vázanosti ze zákonů Boha, který stvořil svět a lidstvo. Žijeme v prakticky ateistické společnosti a islámské národy proto na křesťanský Západ pohlížejí jako na nepřítel a nebezpečí pro svou víru. Moderní svět je sice přitahuje, zároveň jim ale nahání strach! Náš život je pohoršuje, nechtějí žít ve stále nelidštějším světě, jako je ten náš, zevně bohatý, avšak uvnitř vyprahlý a prázdný. Sami si na něj často stěžujeme.

Refrén, který je slyšet v mešitách a opakuje se v islámském tisku, zní: posláním těch, kdo věří v Korán, je navrátit Boha ateistickému Západu, který pozbyl svého mužství. Tyto názory, vštěpované také ve školách již od nejútlejšího věku, jsou součástí muslimské víry a kultury. Pouze menšina praktikuje islámský terorismus, ale ideologii této menšiny sdílejí miliony muslimů. V současnosti, jež naši společnost stále více zbavuje ideálů a stále silněji dohání k pesimismu, egoismu a krizi, protože se nedostává dětí (kolik milionů potratů napočítáme za posledních třicet let?), islám provokativně vede k vyhlášenému cíli, kterým je víra v Boha – byť je to Bůh Koránu, který jistě není Bohem evangelia. A činí to všemi možnými prostředky – od demografického růstu k terorismu, od „svaté války“ k „mučednictví za islám“.

Na Západě většinou žijeme tak, jako by Bůh neexistoval. Pokud se však chceme potkat s islámem a vést s ním dialog, musíme se vrátit k Bohu a Desateru, k Ježíši Kristu a jeho evangeliu, a to nejenom ve svém osobním životě, nýbrž v životě rodiny, společnosti, školství, sdělovacích prostředků a podobně. Jinak řečeno – vrátit se ke své křesťanské identitě. Alternativou je válka proti muslimským národům, kterou v dlouhodobém výhledu jistě prohrájeme z jednoho prostého důvodu – muslimové jsou totiž mladí, kdežto my jsme hodně zestárlí!

Musíme si na muslimy utvořit realističtější názor a pochopit, že zodpovědnost (dějinnou i současnou) za zrod a šíření „terorismu“ islámského ražení neseme také my, západní křesťané. Další věcí je skutečnost, že islám nedefinuje sám sebe v závislosti na „svobodě člověka“, nýbrž na „podřízenosti Bohu“. Opakuji: koranickému, a nikoli evangelnímu Bohu! Islám prožívá a hlásá Alláhovu přítomnost v životě jednotlivce, rodiny i společnosti. Víra je pro muslima největším darem, který mu Bůh poskytl a který je třeba uchovávat modlitbou a dodržováním příkázání. Islámská víra není pouze osobní volba (jak to hlásá a vnucuje naše sekularizace), nýbrž utváří příslušnost ke společenství věřících a celému lidstvu, jež Bůh stvořil.

Islám je náboženství, které, alespoň částečně, vychází z křesťanského kořene – Boha Abrahámovy, takže jej v jeho prvních dobách někteří církevní otcové nazývali „křesťanskou herezí“. Avšak dnes to jistě není polidšťující náboženství – sama islámská realita ve svém porušování práv mužů a žen o tom poskytuje negativní obrázek. Avšak to by byla jiná diskuse stejně jako debata o povinnosti hájit sebe i vlastní národ před agresí a vnější invazí, kterou mají státy i každý z nás.

Závěrem nicméně tlumočím, co jsem slyšel od mnoha křesťanských biskupů žijících v islámských zemích. Jsou přesvědčeni o tom, že z pohledu Božího plánu má také dnešní islám v lidských dějinách svou roli, kterou neznáme, ale která si zasluhuje úctu a pozornost. Pro nás křesťany je výzvou setkání, a nikoli střet s muslimy, dialog, a nikoli válka, návrat k víře a životu v Kristu, a nikoli teoretický či praktický ateismus.

*P. Piero Gheddo
člen Papežského institutu
zahraničních misí
Asia News / Radio Vaticana
Přeložila Jana Gruberová*

Letem světem

Marc Tarabella, belgický europoslanec, člen „Skupiny progresivní aliance socialistů a demokratů v Evropském parlamentu“ předložil v těchto dnech (každoroční) zprávu „O pokroku v oblasti rovnosti žen a mužů v Evropské unii“. Spolu s ní se projednávala také tzv. Panzeriho zpráva, výroční zpráva o stavu lidských práv a demokracie ve světě a politice EU v této oblasti. **Zpráva Marca Tarabellu obsahuje řadu kladných bodů např. ve věci ochrany žen před násilím či nespravedlností, ale – jak už to na půdě Evropského parlamentu často bývá – též body, jež jsou v přímém rozporu se základním lidským právem, tj. právem na život.** Zpráva vnucuje všem státům EU co nejnlehčí přístup k potratům a potrat považuje za základní lidské právo. Panzeriho zpráva velmi podobně vnucuje členským státům, že usmrcení dítěte je základním lidským právem a „vyzývá EU a její členské státy, aby uznaly nezvratitelná práva žen a dívek na bezpečné zákonné přerušování těhotenství“. **Tato iniciativa tak mj. výrazně porušuje princip subsidiarity členských států unie, které mají dle Smlouvy o fungování EU pravomoc samy a nezávisle na centrálním fungování rozhodovat o právních předpisech právě např. v oblasti potratů.**

Vypadá to, jako bychom byli přímými svědky toho, **jak se naše současná západ-**

ní civilizace hodlá zničit dobrovolně a neuvěřitelně rychle. Kardinál Dominik Duka pro *Parlamentní listy* např. k tomu (v rámci tématu podpory homosexuálních svazků a adopcí dětí těmito páry) uvádí: „Ta tendence ve veřejném životě tu skutečně je, postupuje. Všechno ale může vypadat jinak, až se jednoho dne, někdy za dvě generace, bude sčítat žeň toho, co

Koláž: mimi

dnes podobnými zákony způsobujeme. Přeci už dnes vám psychologové mohou vyprávět o problémech, s nimiž se často musejí vyrovnávat lidé z neúplných rodin, kteří mají problémy s navazováním vztahů, někdy nevědí, jak plnit svou biologickou roli,“ upozorňuje kardinál. Za neodiskutovatelné považuje, že děti potřebují ke svému vývoji jak mužský, tak ženský vzor a pokud je nemají, nesou si to v sobě po zbytek života a má to vliv na jejich další rodinný život.

Opravdu, z mnoha stran přichází přímo katastrofické zprávy a nevyjadřují to na pěkné vyhlídky do budoucna. **Ale kdo by byli křesťané, kdyby nebyli lidmi naděje a odvahy?** Slyšela jsem zajímavou myšlenku: lidské utrpení a oběti na životech křesťanů Blízkého východu jako by byly zadostiučiněním za ty, které v míru a demokracii zabíjí Evropa celá desetiletí v lůnech matek. Pravdou určitě je, že lidské konání má své důsledky (a nekonání též – tato oblast je možná ještě více zanedbávána než ta první), které dříve či později přinese čas. Když papež František mluvil v Evropském parlamentu, zdůraznil, že dnešní Evropa je „stará, unavená a bez sebedůvěry“ a nenechával žádné pochybnosti o tom, že jsou to důsledky odmítání křesťanské víry a křesťanských hodnot. Gabrielle Kuby, jež prošla hořkými zkušenostmi života bez Boha, říká otevřeně a odvážně: „**Strach, deprese, nesmyslnost, vnitřní prázdnota, odcizenost, osamělost, závislost všeho druhu, ztracenost až k rozpolcenosti – to je cena, kterou platí miliony našich bratří a našich sester, protože zapomněli na Boha a dali se svést od těch, kteří chtějí být jako Bůh.**“ Člověk naděje se ale nikdy nevzdává. On vírou zná, že neexistují nepřekonatelné těžkosti, že Bůh těm, kteří ho milují, všechno obrací k dobrému.

-zd-

29. 3.	Ne	Květná neděle Iz 50,4–7, Žl 22, Flp 2,6–11, Mk 14,1 – 15,47	5. 4.	Ne	Slavnost Zmrtvýchvstání Páně Sk 10,34a.37–43, Žl 118, Kol 3,1–4, Jan 20,1–9
30. 3.	Po	sv. Jan Klimak, opat Iz 42,1–7, Žl 27, Jan 12,1–11	6. 4.	Po	sv. Notger, mnich OSB Sk 2,14.22b–33, Žl 16, Mt 28,8–15
31. 3.	Út	bl. Balbína, mučednice Iz 49,1–6, Žl 71, Jan 13,21–33.36–38	7. 4.	Út	sv. Jan Křtitel de la Salle, kněz Sk 2,36–41, Žl 33, Jan 20,11–18
1. 4.	St	sv. Makarius (Blahomír), opat Iz 50,4–9a, Žl 69, Mt 26,14–25	8. 4.	St	sv. Albert, biskup a mučedník Sk 3,1–10, Žl 105, Lk 24,13–35
2. 4.	Čt	Zelený čtvrtek Ex 12,1–8.11–14, Žl 116, I Kor 11,23–26, Jan 13,1–15	9. 4.	Čt	sv. Marie Kleofášova, matka apoštolů a příbuzná Svaté Rodiny Sk 3,11–26, Žl 8, Lk 24,35–48
3. 4.	Pá	Velký pátek (3.–1. 4. Novéna k Božímu milosrdenství) Iz 52,13 – 53,12, Žl 31, Žid 4,14–16; 5,7–9, Jan 18,1 – 19,42	10. 4.	Pá	sv. Michael de Sanctis, řeholník, mystik OSST Sk 4,1–12, Žl 118, Jan 21,1–14
4. 4.	So	Bílá sobota	11. 4.	So	sv. Stanislav, biskup a mučedník Sk 4,13–21, Žl 118, Mk 16,9–15

Res Claritatis MONITOR – publicistický čtrnáctideník, vydává Res Claritatis. Noviny jsou zaměřeny na osvětu široké veřejnosti v oblasti života a postojů římskokatolické církve jako prevence náboženské nesnášenlivosti a xenofobie. ISSN: 1214-8458. MK ČR E 15474. Adresa redakce: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha, e-mail: redakce@claritatis.cz, číslo účtu: 2400089111/2010. Šéfredaktor: Zdeňka Rybová. Výkonný redaktor: Mgr. Dagmar Kopecká. Redakční rada: Mgr. Roman Cardal, Ph.D., fr. Mgr. Pavel M. Mayer OP, Ing. Josef Mudra, Mgr. Radim Ucháč, Mgr. Ondřej Vaněček. Teologický poradce: fr. Mgr. Pavel M. Mayer OP. Vychází s církevním schválením Arcibiskupství pražského čj.: arc/419/10 ze dne 10. 9. 2010. Nevyžádané příspěvky a materiály se nevracejí.